

סדר לבישת טלית קטן

1 מנחות מ, ב

טלית שהקטן מתכסה בו ראשו ורובו והגדול יוצא בה דרך עראי חייבת בציצית.

2 דרכי משה סי' ח ס"ק ג

והמדקדקין לובשין עוד ארבע כנפות כל היום תחת בגדיהם כדי שלא יהיו בלא ציצית כל היום, ופוטרים עצמם מלברך על הקטן בברכת הטלית גדול כמו שיתבאר לקמן, ורוב המון העם מברכין על ארבע כנפות אף על פי שהם קטנים ביותר.

3 שוע"ר סי' ח

ה' יש אומרים מדתקנו חז"ל לברך להתעטף בציצית מכלל דהמצוה היא להתעטף דוקא וכל עטיפה שאינה כעטיפת הישמעאלים אינה נקראת עטיפה אלא לבישה ... ולדבריהם טליתות קטנות שלנו שאין בהם עטיפת הראש פטורים מציצית לגמרי.

ו' אבל יש אומרים שכל כסות של ד' כנפות אע"פ שאין בה עיטוף חייבת בציצית ... והלכה כסברא ה'. ומכל מקום כדי לקיים מצות ציצית מן המובחר נכון הדבר להתעטף כעטיפת הישמעאלים בשעת ברכה ויעמוד כך כדי הילוך ד' אמות ובזה יוצא אף לסברא הראשונה.

ז' וכן יעשה בטליתות קטנים שלנו, אע"פ דקיימא לן דיוצאין בה ידי חובת ציצית אע"פ שאין בהם עיטוף, מכל מקום כדי לצאת לדברי הכל אם רוצה לברך להתעטף בציצית טוב שיניח הטלית קטן על ראשו ורוחב הטלית יהיה לקומתו, שכן הוא דרך העיטוף, ויעמוד כך מעוטף לפחות כדי הילוך ד' אמות, ואח"כ ימשכנו מעל ראשו.

י' וכיון שטעם לבישת הציצית הוא כדי לזכור המצות לפיכך הלוש טלית קטן יזהר ללבושו על בגדיו כדי שתמיד יראהו ויזכור המצות. ואותן הלוששים אותו תחת הבגדים יזהרו שילבשו אותו באופן שיראו הציצית תמיד שעל ידי ראייתן יזכרו המצות תמיד.

י"ט צריך שיהיו הציצית מבחוץ שנאמר וראיתם אותו, ודלא כאותן שתוחבין אותן בהכנפות ובשעת הדחק כגון שהולך בין העכו"ם וחושש שלא ילעיגו עליו יכול לתחבם בהכנפות. אך בשעת הברכה יהיו מגולין לפחות כדי הילוך ד' אמות.

כ' אם רוצה ללבוש הטלית קטן מיד בקומו כדי שלא ילך ד' אמות בלא ציצית והרי עדיין אין ידיו נקיות ולא יכול לברך יכול ללבושו בלא ברכה ולכשינקה ידיו ימשמש בציציותיו ויברך דהמשמוש הוא כאילו לובשו עכשיו. ואם בדעתו להתעטף בטלית אחרת מיד שינקה ידיו א"צ למשמש ב[זו] ולברך עליה רק יברך על הטלית שלובש אח"כ וכיון במחשבתו לפטור גם את זאת שלבש כבר.

כ"ז כל בגד שיש בו ד' כנפות שהוא מיוחד להתלבש בו ביום אם לא פשטו בלילה רק שנשאר עליו עד הבקר אין צריך לברך עליו בבקר כיון דיש אומרים שכסות יום חייב להטיל בו ציצית אף אם רוצה ללבוש בלילה א"כ לא היה כאן זמן פטור לבגד זה ולכן אין הלילה מפסקת כלל וכיומא אריכתא דמי. ומכל מקום כיון דיש אומרים שכסות יום פטורה מציצית אם רוצה להתלבש בה בלילה וא"כ הרי עבר זמן פטור לבגד זה והוי הפסק אף שהוא מלובש בהציצית כל הלילה מכל מקום כיון שהוא פטור מציצית בעת ההיא הרי זה דומה כמו שלא היו עליו הציצית כלל כל הלילה וצריך לחזור ולברך עליהן כשיגיע זמן חיובם בבקר. לכן כדי לצאת לדברי הכל טוב שיברך על טלית אחר ויפטור גם את זה שלן בו.

4 שוע"ר סי' טז

א' שיעור טלית שחייבת בציצית שיערו חכמים, אם היא גדולה כל כך שקטן שהגיע לכלל חינוך מצות ציצית, דהיינו שהוא בן ט' שנים, שאז הוא מתהלך לבדו בשוק וטליתו עליו, ואין צריך לשמור טליתו שלא יאבד ממנו. ואם הוא מתכסה בה ראשו ורוב אורך גופו ורוב רחבו, וגדול בן י"ג שנים הלוששה אינו מתבייש לצאת בה באקראי לשוק, היא נקראת כסות וחייבת בציצית ... ואם רוצה להתלבש בטלית שהיא פחותה מזה השיעור יטיל בה ציצית כדי לחוש לסברא האחרונה, אבל לא יברך עליה.

5 שוע"ר סי' יז

ד' קטן היודע להתעטף כגון שיודע להשליך ב' כנפות לפניו וב' כנפות לאחוריו ויודע לאחוז הציצית בידו בשעת קריאת שמע כמו שנוהגין אביו חייב לקנות לו טלית בת ד' כנפות ולהטיל בה ציצית כדי לחנכו במצות.

6 שוע"ר סי' כה

ל אם עשה צרכיו בינתיים, כיון שבעת ההיא לא היה יכול להניח תפילין, אם כן אינו מועיל כלום מה שהיה בדעתו לחזור ולהניח מיד, ולכן צריך לחזור ולברך על הנחה שנייה כאלו לא היה בדעתו כלל בשעת חליצתן לחזור ולהניח מיד.

7 שוע"ר סי' רטו

ב אין עונין אמן אחר תינוק שלומד הברכות לפני רבו שמותר ללמד לתינוק הברכות כתקונן אפילו שלא בזמן. ואע"פ שהם לבטלה בשעת הלימוד, אע"פ שאסור לגדול המתלמד. אבל כשאין מברכין לבטלה עונין אחריהם אמן, כגון שמברכין אותן בזמן כדי לפטור מחיובן שהם חייבים בהן כדי לחנכם במצות.

8 פסקי הסדור – הלכות ציצית

ורוחב הטלית קטן צריך להיות אמה של תורה, שהיא רוחב כ"ד גודלין מרווחים מאדם בינוני. והאורך שלאחריו מבית הצואר ולמטה צריך להיות גם כן אמה של תורה מרווחת, בכדי שיהיה שם אמה על אמה שלם עד תחלת נקב בית הצואר שמלאחריו. והאורך שמלפניו מסוף נקב בית הצואר עד למטה צריך להיות גם כן אמה של תורה ורוחב אמה. ונמצא כל האורך שתי אמות, לבד מבית הצואר שהוא נקב שיש בו חסרון ואינו עולה למדת שיעור טלית, ובזה מקיים המצוה לדברי הכל.

ובקטנים שהגיעו לחינוך דהיינו מבן שש שנים עד בן י"ג, אפשר להקל ולסמוך על דעת האומרים ששיעור בגד להתחייב בציצית הוא אמה על אמה בלבד.

ואם לובשו מיד בקומו בעוד שאין ידיו נקיות כדי שלא ילך ד' אמות בלא ציצית מברך על טלית גדול ויכוין לפטור גם את זה וכן אם לובשו קודם אור היום שאינו זמן ציצית.

והמדקדקים נוהגין לישן בטלית קטן ... וכן על פי הסוד יש מצוה בלבישת טלית קטן גם בלילה.

9 שארית יהודה חיו"ד סי' לו

שהוא ז"ל בודאי הי' בקי בחכמת ההנדסה ותשבורת והי' יודע לשער כמה טיפין כו' ... ותינוק בן ט', שבכל זה שמעתי מפיו הקדוש שאחד באחד יגשו, והעמיק הרחיב בזה בשכל מבעית וחשבונות רבים.

10 פס"ד צמח צדק ג, ב

שיש לזהר לישן בלילה בט"ק המיוחד ליום ולילה כיון שז"ל שיע"ז מקיים מצות ציצית גם בלילה.

11 פסקי דינים צמח צדק ח"ג (סו, ד)

ומ"ש בסדור טוב שיניחנו רחבו לקומתו ויתעטף בו, והוא מתרומת הדשן שבב"י סד"ה ודרך העטיפה, יש לגמגם על זה, כיון שאין דרך להתעטף בו ראשו רק להלבישו על גופו יש לומר דלא מהני העיטוף.

12 אגרות קודש חט"ז אגרת ו'מה

הטלית קטן צריך שיהי' בו שיעור ובאם לאו – הרי זו ברכה לבטלה ... ובעוה"ר רבים מאד ישנם שאין בטלית קטן שלהם השיעור הרצוי וכו'. – וכבר פסקו, בלאו הכי, אשר השובש טלית גדול – בעת ברכתו עליו יכוון לפטור את הטלית קטן ועל זה סומך אפילו ביש בו שיעור. ומזה מובן, אשר כל אלו שאין בטלית קטן שלם שיעור ודאי ועדיין אין לובשים טלית גדול – ישמעו מהמברך על טלית גדול.

13 ס' המנהגים – חב"ד ע' 3

מברכים על מצות ציצית, כיון שאין בטלית קטן שלנו שיעור עיטוף.

14 ס' המנהגים – חב"ד ע' 87

ומיום הגזיזה והנחת פיאות הראש נהגו להדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת טלית קטן.